

Missió de Reconeixement (Set itineraris)

Josep Maria Casasus i Rodó

Índex

Índex	1
Presentació.....	3
Exploració primera. (Set itineraris)	6
1er itinerari: àmbits del poema	6
Només els ulls.....	6
L'activitat	6
<i>M'he estat a l'ombra massa densa, freda ...</i>	7
El contingut del cel	8
<i>Obriria al vent aquestes ales magres ...</i>	9
<i>M'endins, ocell, dins el pou de la rialla ...</i>	9
2on itinerari: llum, colors	10
<i>Es deixata el color ...</i>	10
<< <i>En el crepuscle ...</i> >>	10
<i>Car els colors no són ...</i>	10
<i>Tremolor i llum, les fulles ...</i>	10
Cançó de bressol de colors	11
3er itinerari: cossos.....	13
Malaptesa.....	13
<i>Iniciés els passos amb lentitud ...</i>	13
Olor de foc	13
<i>a la nit hi ha una aroma pesant ...</i>	14
<i>La relació</i>	14
4t itinerari: desencisos	15
Bricolatge domèstic	15
Escala	15
Menú econòmic	16
Mirall negre	17
Got de llet	17
<i>horror de ser viu ...</i>	18
5è itinerari: embriagueses.....	19
Lisèrgia	19
Herètica.....	19
Beau Nash's House.....	20
6è itinerari: morts	21
<i>xiprers alineats ...</i>	21
<i>S'envola l'ocell ...</i>	21
Tot pot canviar, sempre	21
Intent d'elegia per l'amic mort	22
El que em sabrà	23
Epitafi	23
7è itinerari: religatio	25
<i>Conec Déu en la por i en l'oblit ...</i>	25

En la vetlla de Robert Valls. In memoriam	25
Romànica	26
No sols així	26
<i>(Ad vivum)</i>	27
<i>La llum i la foscor: l'anodí càtar</i>	27
Déu	27
Referències bibliogràfiques	29

Presentació

Així com a les novel·les d'aventures hi podem llegir que un o dos membres d'un expedició han de fer una incursió en territori desconegut, sense tenir-ne cap coneixement, o potser només algun de molt vague i incert, i després, en havent tornat de l'apressada exploració, han de suggerir, a partir de dades parcials i provisionals, uns camins per recórrer la zona, així podem presentar la nostra activitat - missió de reconeixement en l'obra poètica del nascuts entre el 1959 i el 1969 – i el seu resultat - els set itineraris poètics.

El territori d'exploració l'hem delimitat a partir d'un criteri cronològic: autors nascuts entre el 1959 i el 1969. (Atzars de l'exploració: al final en els itineraris han predominat els nascuts abans de 1966). Hauriem pogut titular l'antologia *Al voltant dels quaranta*: a l'any 2002, any d'elaboració de l'antologia, es trobaven al voltant dels quaranta anys. No és que donem molt de crèdit a la categoria "generació". És força problemàtica. Per exemple: on s'ha de fer el tall entre generacions? En el nostre cas hagués estat més convencional iniciar la tria a partir del 1960 – la màgia dels números rodons -, però per la diferència d'un any haguéssim deixat a fora autors que ens semblaven a priori prou atractius (Carles Duarte o Albert Roig, per exemple). D'altra banda, l'heterogeneïtat estilística amb què ens hem trobat confirma que cal ser prudents a l'hora d'esbossar "retrats generacionals": els autors de la nostra antologia de poemes tenen més filiacions estètiques amb poetes de les generacions anteriors que entre ells. I ens manca distància temporal, així com les anàlisis històriques i socials, per poder oferir una vista general equànime. Encara som en missió de reconeixement. En tot cas l'avantatge del nostre criteri cronològic és que ja no ens trobem ni amb "joves promeses" ni amb "valors consagrats". Són la generació que ara és en edat de consolidar-se.

Els itineraris han estat el resultat d'una tria per simbiosi o contrast entre els poemes. Cada itinerari s'ha muntat a partir de les confluències – temàtiques, o de to, o d'altres – dels mateixos poemes. Per exemple, en llegir "Herètiques" de David Castillo, ens ha vingut al cap "Lisèrgia" d'Andreu Vidal; només faltava llegir "Beau Nash's House" de Vicenç Llorca per forma la constel·lació de l'itinerari "Embriagueses". Així s'han anat fent, refent – i desfent- itineraris.

Les categories que marquen els itineraris – "Àmbits de la poesia", "Cossos", etc. – no precedien l'exploració – tot i que tot explorador té tendència a fixar-se en certs detalls i obviar-ne d'altres -, sinó que en són la conseqüència: intenten descriure el fil conductor d'un itinerari que els mateixos poemes, d'alguna manera, han format. Aquestes categories temàtiques, per tant, no pretenen tampoc dibuixar el mapa ideològic d'una generació (en aquest cas, hagués calgut incloure, posem per cas, un itinerari complet anomenat "Ciutats", o un altre dedicat a l'impacte de les guerres i la violència).

La nostra manera de muntar els itineraris comporta que només s'hagin triat aquells poemes que permeten el joc de ressonàncies i contrastos amb altres poemes. Hi ha poemes bons que s'han quedat fora. Si bé és una antologia de poemes, no es tracta d'una antologia dels millors poemes – tot i que tots els que incloem els considerem bons, o que, com a mínim, tenen alguns versos reeixits. També és cert que hi ha certes poètiques - com la d'Arnau Pons, críptica i que s'instaura sobre el recargolament del material lingüístic - que són més difícils d'encabir en una ordenació per itineraris en

clau temàtica. És una mancança potser derivada dels nostres criteris d'exploració i formació d'itineraris. En tot cas, aprofitem aquesta presentació per remarcar l'existència d'aquestes zones no explorades i convidem a inspeccionar-les.

Hem volgut oferir una antologia de poemes. No es tracta, doncs, d'una antologia de poetes – ni dels més representatius temàticament o estilísticament, ni dels “millors”, ni tan sols dels que més ens agraden o atrauen. Els poemes inclosos tampoc no pretenen ser representatius de la manera de fer d'un poeta. En la nostra antologia presentem els poemes per tal que aquests es representin a si mateixos, i proposem que el lector, en la lectura, els faci entrar en diàleg i/o confrontació amb els altres poemes.

A l'hora d'ordenar els poemes dins dels itineraris hem seguit dues estratègies: la de la gradació o modulació dels motius temàtics d'un poema a l'altre, i la del joc de contrastos. Vegem-ne alguns exemples.

A “Cossos”, per exemple, hi trobem la modulació dels motius. En els dos primers poemes el jo poètic narra i descriu l'encontre de dos cossos. Més concretament, el primer, de Jordi Cornudella, evoca la manca d'agilitat i habilitat en una primera trobada, i el segon de Josep Lluís Roig, en canvi, fa una descripció més exaltada de l'amor dels cossos. Aquesta exaltació es resol en el cant a l'amor corporal d'“Olor de foc” (el tercer poema), el qual se situa després de la culminació de l'encontre de dos cossos. Els encontres corporals passats es modulen en absència de l'altre cos en la prosa poètica de Vicent Coll. El darrer poema, de Carles M Sanuy, desenvolupa una altra forma d'absència: la desaparició de la passió amorosa, carnal; reprèn així una de les afirmacions del primer poema: “D'aquella gorga, el temps (vull dir el costum) / ens va prendre la set capritxosa, / la curiositat, i una mica la por”. L'itinerari pot ser un cercle. A l'itinerari “Morts”, en canvi, contrasten els poemes sobre la pròpia mort amb els de lamentació per la mort dels amics, disposats alternativament amb la intenció de reforçar-ne la força expressiva. (Ordenats per similitud perdien en expressivitat, esdevenien massa previsibles). “Religatio”, en canvi, combina l'estratègia de la modulació amb la dels contrastos. No recull necessàriament “poemes religiosos”, sinó només poemes que prenen algun aspecte o altre de les religions. Els dos primers poemes posen al centre Déu (aquests sí que són “poemes religiosos”). El segon, d'Antoni Perarnau, sembla escrit per il·lustrar els versos del de Carles Duarte: “Conec Déu en uns ulls que agonitzen”. El motiu temàtic de Déu és modula a un tractament menys directe, a través d'un correlat objectiu, a “Romànica”. Els poemes que segueixen, d'Isidre Martínez i Marzo i d'Andreu Vidal, contrasten amb els primers, des del moment que s'apropen a religiositats no cristianes: el politeisme (només literari?) en “No sols així”, i els sacrificis en altars a (*Ad vivum*). Finalment, Xavier Lloveras critica les religions (“un tel als ulls – un tel – no els deixa veure / com s'uneixen, diverses, / les dues grans pureses / sense oposar-se mai: ...”), i el minipoema de Ramon Dachs evoca amb metàfores l'absència de Déu: “Corona absent del món”. Des d'aquí val la pena tornar a l'inici de l'itinerari, rellegir els versos de Carles Duarte: “Conec Déu en els límits del blau.”

Els itineraris s'interrelacionen. D'alguns textos en podríem dir “poemes nodes”, car podem pertànyer a dos itineraris, és a dir, en són la intersecció. “En la vetlla de Robert Valls” d'Antoni Perarnau és intersecció dels itineraris “Religatio” i “Morts”; “Lisèrgia” d'Andreu Vidal ho és d' “Embriagueses” i “Llum, colors”. Cas especial de “poema node” és “La relació...” de Carles M. Sanuy, situat al final de “Cossos”, perquè crea

una continuïtat entre aquest itinerari i “Desencisos”, continuïtat accentuada pel fet que “Bricolatge domèstic” de Jaume Subirana, el primer poema de “Desencisos”, reprèn l’escena de les relacions de parella dels poemes de “Cossos”. És a dir, els set itineraris els podem considerar també parts d’un itinerari més ampli i, per tant, l’ordenació d’itineraris també és significativa, tot i que convidem el lector a trastocar-la i a crear els seus propis recorreguts (per exemple: “Ocells”, “Infantesa”, “Crepuscles”, “Ciutats”, “Imatges” ...). Al capdavant, aquesta antologia de poemes és només una primera exploració que vol incitar a noves incursions, les quals puguin oferir perspectives diferents del material triat, així com noves vistes –nous poemes, nous autors, nous itineraris - del territori.

Exploració primera (Set itineraris)

1er itinerari: àmbits del poema

Només els ulls

Si em valgués un sol nom!
Si no em burxés del fons del pensament,
de més endins potser (com des del pou
ventral del cervell), la sintaxi!
¿Podria dir més coses? Tant se val:
hi ha els ulls que en saben prou
(fins i tot de mentir), i encara
hi ha aquest record que s'entrellaça als somnis
en què, massa sovint, repeteixo dos noms
defallint al conjur per la sintaxi!

Jordi Cornudella (1985)

L'activitat

Podem jugar, rebolcar-nos, pupils
d'aquest gai coneixement, tan vell,
tan nou, entre joc i altar.
Fixar l'ull o deixar que s'enlluerni.
Regalar-nos un mot lúbric
golosos d'eufonia
o potser de retalls
d'imatge en perfil de memòria
o només – i tant! - de cançó.
Sons o visió.
Podem remuntar rius de símbols
- truites àvides de font –
o, simplement,
per anar a contracorrent.
Podem donar-nos
com qui diu un gust.
I guardar-lo després
en el calaix
a pany i clau.
O deixar-lo a la deriva,
a mercè d'altres ulls, o d'oïdes

tocades de verbal llamineria,
dins un pèlag de bussos subtils.

Víctor Obiols (1996)

M'he estat a l'ombra massa densa, freda ...

M'he estat a l'ombra massa densa, freda
quasi (les fulles vernissades , dures),
duna immensa magnòlia; eixordadora,
l xiscladissa dels ocells m'agrada
quan ja el costum l'esborra i la ment l'usa
d vel contra el silenci;
entre la fressa
ja morta dels pardals, de sobte dues
notes
- com un xiulet –
se senten, clares:
és la merla que crida una altra merla.
Dues notes només sobre de tant de
soroll, i tan sentides!
Així sobre el discurs que des de totes
- des del xerraire estult al buit megàfon
d'un míting i dels savis als taxistes
loquaços – bandes àrid m'atabala,
una sola paraula
-la balca humil, suport de la conversa;
algú que ha vist quiquiriquics en comptes
de sòlites roselles;
volençanes
que s'alcen en un taxi;
una vaileta
que juga a bístric vora l'arbre ple de
gallarins-gallarans vermells;
la dona
que ha trobat al tríbol una botzina
i esquellerincs de bronze;
el que empassega
i vol fer-ho en metàtesi;
el manobre que
que s'estintola a la bastida i trempa
(un diamant corona el brusc ofidi)
quan es treu el suet (sostens blavosos
sobre la pell vermella) una irlandesa
amb l'*Ulysses* als bíceps;
o el bibliòfil
lepissós i garrenc que amaga el còdex

i projecta aquella que hem volgut extraure'n.
I mentrestant el foc de la memòria
sempre ens torna la petjada del real
que subjuga la màgia en les paraules.

Xulio Ricardo Trigo (1999)

Obriria al vent aquestes ales magres ...

Obriria al vent aquestes ales magres
per reduir la distància.
Veuria, de lluny,
el bategar preciós de la bellesa
pujant voltes amunt
per cel insomne.
Creuria la llum
omplint-me d'horitzons,
esquerdada d'estrelles.

Tot és fals.
Fins i tot aquest poema.

Josep Lluís Roig (1992)

M'endins, ocell, dins el pou de la rialla ...

M'endins, ocell, dins el pou de la rialla;
conserv, majestàtic, aquest/aquell
gest efímer de sempre, i sempre
la pedra sagnant em retorna
a la fredor exacta de l'aire:
Sensació exhaurida
als límits de l'esguard,
quan tot contacte
m'adreça envers la mort, envers el mot,
paradigma mortuori, que em pren
i em sorprèn semblant creus negres
dins les vastes glaceres de l'oblit.

Andreu Vidal (1984)

2on itinerari: llum, colors

Es deixata el color ...

Es deixata el color,
recomença la llum
que s'escampa i s'adorm
en els límits del blanc,
on et mira el silenci.

Una veu que ignores
va esborrant dins la tarda
un lleu , fràgil batec.

Carles Duarte (2001b)

<<En el crepuscle ...>>

En el crepuscle,
roig, el núvol de posta
l'astre delata:
pregoner de la flama,
enyora albes de nacre.

Margalida Pous (1988)

Car els colors no són ...

*Car els colors no són
Sinó la putrefacció de la llum*

*Ossos de sol
Errant sense sepulcre*

Andreu Vidal (1999)

Tremolor i llum, les fulles ...

Tremolor i llum, les fulles
de l'ailant i l'acàcia;
els plàtans – pols i fuga – desisteixen
del seu rovell, hermètic

com els grisos lacustres de l'escorça.

Tremolor i llum, l'asfalt,
l'ebri vòrtex del temps,
el salt invers, l'híspid batec, la vida
lentament desfilada
a l'àrida metàfora odisseica.

Tremolor i llum, l'estiu
on els colors s'arrapen:
el groc antic, el verd brillant, el pàl·lid
violeta, el ciclamen
destenyit o recent, el fràgil indi.

Tremolor i llum, el blanc
on el negre es dibuixa,
sota el flèxor groguenc i de llarg coll,
a la taula de roure,
sobre un puig, vora el mar, sota un sol rúnic.

Xavier Lloveras (1987)

Cançó de bressol de colors

Tanca els ulls, ninet dolç, tanca'ls,
que els colors ja tenen son.
Quan la fosca creix, la fosca,
els colors fan tots non-non.

Tanca els ulls, ninet d'or, tanca'ls,
que vindrà un somni daurat
com un mar tot d'or que balla,
com la son que t'ha agafat.

Tanca els ulls, ninet rei, tanca'ls,
lila i rosa i verd i blau,
tots t'abriguen la soneta
i el teu somni és un palau.

Tanca els ulls, ninet llum, tanca'ls,
tot és negre en el teu son,
que la fosca, enamorada,
t'ha cobert com un llençol ...

Els colors, non-non, quan dormen,
els colors són-són estels
De nadal, non-non, que esclaten
Com coets són-són pel cel.

Obre els ulls, ninet meu, obre'ls,
que els colors surtin del cau,
que ens retornin una vida
ben mirada, al teu palau.

Carles Torner (1998)

3er itinerari: cossos

Malaptesa

Jo no sabia què fer del meu cos,
Els braços que semblaven mig cenyir-te
però no les mans – i tu em vas ajudar.
Salvant a l'aire el gest vas acollir-lo.
Vas salvar el gest, i més: al seu redós
de sobte el que era pla va ensenyar uns nous
corrents més àgils dins l'aigua quieta.
De sobte aquella mar tenia un fons
que només descobreixen els teus ulls
- i allà al fons el vertigen desvetllat.
L'amor que jeu al pou mort de l'entranya
va somoure's, més lleu que no vam creure.
D'aquella gorga, el temps (vull dir el costum)
ens en va prendre la set capritxosa,
la curiositat, i una mica la por.

Jordi Cornudella (1985)

Inicies els passos amb lentitud ...

Inicies els passos amb lentitud
de tantes llengües: besos, saliva. Pells.
L'orella sap el límit que no cerca
i, només en tu, enfonse l'última nau
Que coneixia el cos de les absències.
Lent, quasi absent, inicies el cos
Sentint l'arbre que creix. Ja pot florir
la branca del teu cos com sent , de dins,
esclatar la flor, blanca, que porta el goig.

S'ha esquerdat el marbre del desig.

Josep Lluís Roig (1992)

Olor de foc

Aquesta olor de sexe que roman
en els meus dits refà el record, la pluja,
l'ardor, el cant amb què vam ser un sol déu
creant el món, motius per dur el passat.

Algues, sabons i cremes freguen dolces
aquesta pell que esclata al goig profund
d'investigar desitjos, laberints
de sentiments on quadren bes i cos.

I, tanmateix, roman l'aroma tèbia
del teu licor, els dies per l'amor,
tot el que ha estat el fruit madur a la boca
per créixer en tast i oblit, perfum i cendra.

Vicenç Llorca (1999)

---

a la nit hi ha una aroma pesant ...

a la nit hi ha una aroma pesant que camina per les finestres. acuradament maquillada, la presència dels records m'acarona tots els músculs i s'adormen amb mi les hores, s'adormen cansadament, a desgrat del temps que, fora, camina. novament es repeteixen les absències.

Vicent Coll (1994)

La relació ...

La relació
entre el teu cos i el meu cos
es mou exactament en els límits
de la cordialitat.

Hi penso mentre la caiguda del vestit
em mostra,
generoses,
les teves sines amples
(les quals, d'altra banda, aquesta nit tampoc no acoraré)

Certament la relació
Entre el teu i el meu cos és afable.

Abans, els dies en què l'amor
perforava la pell fins a fregar la bogeria.

Carles M. Sanuy (1985)

4t itinerari: desencisos

Bricolatge domèstic

Els dos, la paret, el taladre,
la broca, la pols, el forat,
un vis esclatant dins el tac,
més pols i l'anella del quadre.
Les mans , les ulleres i el nas
són tot pols petita, vermella,
que els asseca el cor: la parella
sempre el penja recte, el fracàs.

Jaume Subirana (1994)

Escales

(Eugenio Montale)

Sobtadament triàrem l'escala més pregona.

Estrany goig reconèixer
aquella fusta lluent a poca nit
enllustrada per mans apegaloses,
el vertigen de viure al costat de la joia.

En clarejar
la penombra inundava
l'espai darrera el passamà,
amagatall propici a confidències,
lloc d'heretgies i averanys,
de novell sexe.

Era una època brava...
desafiàvem entredits
amb un tremp de supèrbia,
cercant-se els cossos
només naixien al somris del dia,
rentant-se els ulls com els ocells
a cop de bec.

Als carrers plens de foc, latent l'estiu,
ens llançàvem malnoms de riba a riba.

És d'aquell foc que una memòria
feia balanç

i ens demanava experiència?

Hi hagué un temps ample i boig ...
Voldríem recordar que l'aigua del torrent
arribava als marges,
fent la terra suau com un pastís de fang.
Hui passem per a més tard descriure
els vells carrers ja sense vida.
Sé que farem una trista semblança
d'éssers que hauríem estimat, considerant-los íntimament nostres,
essent nosaltres.

Goig de no-res aquest triatge
d'escales mai viscudes, de cases irreal
que davallen cap a l'aguait dels homes.
Arremorats pel fet de la nuesa
que ens perpetua,
parlem d'aquest oblit de fusta
i lloses desgastades.

La memòria roman en un cercle de gel
i la remor de les fulles
manté la llunyania de l'estiu.

Hem esquinçat el desig ja de viure.

Xulio Ricardo Trigo (1993)

Menú econòmic

Amanida i *callos* en un local
llòbrec i brut a prop del port. Les vides
passen com els plats del menú econòmic
de mil peles IVA inclòs. El paradís
pot ser així de simple que s'està sol:
Menjar, beguda, cafè, el diari,
i un somriure a la noia de la caixa.
Probablement ni te'n recordis, nena,
tu i jo vam tenir migdies amb vi
i morrejades una mica èbries.
Coses d'altres temps, els nostres anys bojós.
Avui, homes sols a taula i converses
sobre futbol i el puta que és la vida,
és tot el que hi ha en aquest menjador
llòbrec i brut, on només per mil peles
els plats passen ràpids com els records.

Rafael Vallbona (1999)

Mirall negre

Asseguren que el temps és un gran faixador,
que tot ho oblida.
Jo crec que fins i tot la capacitat d'oblit oblida.

És massa dura la matinada després d'una nit dura:
la tristesa de les discoteques buides,
la crisàlide de la ressaca que ni sap on és,
les paraules de l'últim amic amb ressaca quan et diu
que la ressaca és la sensació
més exacta del remordiment.

I ens movem per aquesta Diagonal encara muda,
travessant carrers que la creuen,
lents i perillosos con només ho és la matinada.

La poesia ensenya o enganya,
és necessària o és innecessària,
mira el món que és un lloc cruel per a un home,
més per a un poeta que sempre havia cregut
que arribava massa tard al teu cos despullat
quan finalment, s'adona que hi arriba massa d'hora.

El món és un lloc cruel per a un home
i aquest remordiment que l'esclafa
capgira les idees i les situa davant
d'ell, davant del mirall negre on tot es veu més clar,
fosc i clar com el teu amor voluble.

David Castillo (2000)

Got de llet

Un pit t'enllaça i te n'esmunys
com d'una serp,
t'omple la boca i fon a la llengua
el murgó un sucre
silencis suaument paladejats
et gires, busques, palpes
I sents el crit del nen: <<Tinc set>>

T'has aixecat del somni,
el capciró dels dits ha endevinat la porta,
El pom i la paret rugosa, el passadís,
obres com un autòmat la nevera,
la minsa llum et fa tancar la persiana
dels ulls. Blindar-los. No hi ha escletxes.
La nit és una taca de vermell

que es fon en un sol negre.
Omples un got de llet a les palpentos
i el portes fins als llavis del teu fill.

Després t'agrada sentir com s'adorm,
escoltar el respir que s'acompassa
encara amb ulls hermètics,
mentre sostens el got als dits,
ja buit de llet.

Et descalces, penetres al seu somni,
et deixes emportar fins la seu cor,
fins que la set és teva
i ets un murmur, un crit a ple pulmó:
<<Tinc set, tinc set!>>

Obres els ulls i tot és fosc.
Com frises perquè algú
-qui sigui: un pare o una mare, un déu –
s'aixequi del seu somni i corri i es descalci
només per tu.

Carles Torner (1998)

---

horror de ser viu ...

horror de ser viu
amb l'ull escrutant
perplex l'horitzó

Ramon Dachs (1998)

5è itinerari: embriagueses

Lisèrgia

Quina sobtosa llum
dins cada cos secretament s'enquista
i persisteix,
vibrant, com una cosa viva?
I aquest intens
fred dolcíssim que desvetlla
la vella ànima de l'os,
d'on ve, per quin camí
descert s'allunya i no retorna?

Quin fil d'or subtil
sargeix les ombres sense inici?

Si fou el rar
alè d'un déu o fou la pluja,
a qui importa?
Un sol cop ens és permès de veure
i resistir.
Tota la nostra vida
no és sinó l'oblit d'una imatge,
les seves deixalles
lluen contra l'eternitat.

Andreu Vidal (1993)

Herètica

Com els teus llavis calents
toquen la meva pell,
la carícia penetra el braç
lliure de la punta dels dits
fins al cel on em duus,
amb suavitat i dolçor.

Obro els ulls
i l'infinit ets tu,
sense paraules ni vestits,
tota nua , líquida
cap a mi.

David Castillo (2001)

Beau Nash's House

Entre la finestra i els ulls,
una copa separa
el moviment del líquid
i el pas lent del capvespre.
Un vermell contra blau,
la meva ment , lliurada,
escolta el seu oblit.
Ressonen animades
les veus dels comensals,
mentre el vi entra al cos
i escalfa els gestos que enfosqueixen.
De sobte, les parets
georgianes respiren,
i el seu alè porta el brogit
d'aquells que, dia a dia,
hi han rigut, hi han menjat.
S'acobla justament la vida
amb les seves vibracions,
fins que el saló esdevé
el mirall infinit
d'una veu rera una altra,
I se'n riu de mi i se'm menja.

Vicenç Llorca (1995)

6è itinerari: morts

xiprers alineats ...

xiprers alineats
fitant l'eternitat
pestanyes de la mort

Ramon Dachs (1998)

S'envola l'ocell ...

II

S'envola l'ocell
                  i cau la fulla.   Un nigul
                  enfosqueix la vall.
I tu ja no hi ets. Ara
el teu cos és l'arena
que s'escola poc a poc,
                  l'arena que s'esgota
                  dins el puny cristal·lí:
                  el meu temps, serena
que m'amara lentament, espessa
boira irreal que em furta
                  la forma i l'ombra.

¿Quin estrany ésser
dins nostre esguard dissecat
sura talment les papallones?

Andreu Vidal (1984)

Tot pot canviar, sempre

Serà com ara:
bosses, papers, sabates, roba
pertot arreu
i la maleta , encara buida,
damunt del llit.

Serà com ara:
somniais, amics, l'amor, els llibres,
tot a mig fer.
I faltaran només minuts

per la sortida.

Jaume Subirana (1985)

Intent d'elegia per l'amic mort

A totes les 'germanes' i 'germans' d'aquest món

Te'n vas anar lentament,
i no ens ho acabàvem de creure.
<<Terminal>> - deien els metges.

El sentit de l'humor, però, encara no el perdies,
i deies:
-Me'n vaig anar al Vilosell a morir-me
i no hi ha manera ...

Tot això no ho vull rimar
ni ho puc cantar
i ho dic sense cap art.

Terminal. Com la creu de terme
que hi ha a Vall clara, el teu paisatge.
Aquella creu on picaves ametlles.

El gust dolç de la droga, de la posta,
i el gust fred de matinada
de totes les absències,
de totes les mancances.

Tot això no ho vull rimar
ni ho puc cantar
i ho dic sense cap art.

Ho va deixar escrit Van Gogh, recordes?
"La misèria no s'acabarà mai".

Més enllà del termini, silenci,
i una imatge trencada a mig camí.
Pintures de la barcelona dels vuitanta,
cristos de les farmàcies, els tres acords contra la sida.
Un grapat de cançons que ens poden acompanyar.

Tot això no ho vull rimar
ni ho puc cantar
i ho dic sense cap art.

Víctor Obiols (1996)

El que em sabrà ...

El que em sabrà més greu quan moriré
serà esguardar per últim cop les fulles,
tan verdes, fragmentant la pell del cel
amb el record del cos que hauré estimat.
Mentre el cotxe anirà cap a la fosca,
m'acomiaran altes banderes
de llum daurada en èxtasi de joia.
I, dut, desposseït de moviment,
seré la fulla vella que, abatuda,
reconeix en silenci el seu hivern.
I diré adéu, us-he-estimat, ben joves
companyes que ara sou la meva ment.
Cap govern ni cap llibre ni cap fill.
Sols restarà la imatge d'aquest brot
d'ametller incipient. Per si mai més
Els ulls coneixeran la primavera
d'un Déu.

Vicenç Llorca (1995)

Epitafi

Volia explicar-te el vell tema de sempre,
el dels sentiments
sense que ja t'alteris.
Ens queden els dubtes prosaics,
l'escepticisme latent
i la manca de transcendència.
Les recomanacions continuen,
la gent va cap a casa en metro
i ningú parla de tu als diaris.
Te n'has anat ben lluny,
menys del record que t'acosta
com s'allunya la teva veu,
que no tornaré a sentir.
Què he de dir-te? Com t'ho he de dir
quan no sé si ho sentiràs? O sí?

Promeses vanes,
pastissos dolços com a única dieta
i dolor, dolor que et sobra
com et sobraven preocupacions
per no saber viure ni saber morir.
Com puc dir-te el que no t'hauria dit
i que ara et dic perquè no hi ets?
Com vols que et digui res

del que no em preguntaries mai
perquè potser ja ho sabies
o potser no.

Canvien els dies als descampats de les Glòries
i el teu barri, la Sagra ja és ple de turistes,
turistes japonesos que es creuaven amb tu,
sense que tu els miressis.
Els també ignoren que ja no hi ets.
Ja no ets present, només passat,
sense memòria brillant,
només crits en l'obscuritat
que ja no veus com ja no ets veus.

Improviso jocs de paraules
com eufemismes que repeties
amb la insistència que ja no hi és,
que ja no hi és com l'ansietat
o el diàleg que – ja ho veus – s'ha fet monòleg.

No ens tornarem a trobar de matinada
per més rostres que creui creient que pots ser tu.

David Castillo (2000)

7è itinerari: religatio

Conec Déu en la por i en l'oblit ...

<<Com coneixem Déu? Com un principi que plana damunt de la natura intel·ligible i de l'èsser real.>>

Plotí, *Ennèades*, I.1.8

Conec Déu en la por i en l'oblit,
en el buit solitari de l'odi,
en el gest dolorós del ponent,
en la mà que s'arrapa a la pluja.

Conec Déu en l'onada que esquinça,
en l'impuls del desig i en els cims desolats,
en la pell, sense temps, de la tarda.

Conec Déu en la nit i el silenci,
quan la Terra es clivella,
en l'esclat d'aquell astre llunyà
que ara es fon en el buit.

Conec Déu en uns ulls que agonitzen,
en l'instant de trencar-se el vell fil invisible.

Conec Déu en els límits del blau.

Carles Duarte (2001a)

En la vetlla de Robert Valls. In memoriam

Ja sols la fosca del rostre quiet, el silenci
vertiginós de les paraules, la quieta vetlla
dels sentits, els vespres clars del plor
a l'interior de cada cambra. Una llum
a la mà, la llum petita de l'esperança
a penes alimentada, l'ordre
i el ritme profunds de les coses trencat
pel moviment sobrer de gestos sense aturada.

Però també la llum intensa de la Vostra Faç,
el silenci vivent de la pregària,
el coneixement de Vos en nosaltres
i, mal que ens dolgui, en la mort d'un germà.
El record de la conversa cordial,

de paraules i paraules amables.
Segur de veure-us a Vos en ell,
que la seva imatge ens acompanyi
per viaranys alterns de dolor i amor.
Tantes paraules, tantes ...
per acabar dient lentament:
“faci’s la Vostra Voluntat”
“faci’s la Vostra Voluntat” ...

Antoni Perarnau (inèdit)

Romànica

La torre atura el temps
amb la freda solidesa que empara
una austera inquietud de silenci.
La vida en forma d’au
gira pura al voltant,
descrivint estranys llenguatges suspesos
al profund buit que endreça.
I sap els camins que atansen la Serra;
els miralls del Riu on corre la llum
transportant la imatge de la innocència;
les ermites que, pastura de bosc,
han servat aquesta terra bastida
per fer de l’home una forma de Déu.
Quan, de sobte, els ocells
modifiquen per atzar el seu vol.
I sols resta, entre la torre i nosaltres,
L’arc misteriós de la pietat.

Vicenç Llorca (1995)

No sols així

El vespre encès s’ajorna d’imprevistos
silencis.

Sobre el cor d’aquesta terra
de més secret un altre en bat, dolcíssim,
que triga a fer rebel la seua força.

Madura l’ombra l’ombra que madura
als braços de la llum. Naixen els déus.

Isidre Martínez i Marzo (2000)

(Ad vivum)

I cada alè
Com un elogi – tàvegues
Que no respire, els muts
Arpegis de l'aranya,
La desarbrada escorça,

Com un ocell, que a l'altra
Banda del clivellat
Esmalt encara bleixa,
Perdut per sempre
A l'altra banda d'un altar.

*Parlar amb les pedres –
Deies, la
Calma feta carn.*

Andreu Vidal (1999)

La llum i la foscor: l'anodí càtar

La llum i la foscor: l'anodí càtar
abocat al regolf pur de l'endura,
els foscos naasens, l'adust acèfal,
el bogomil atroç que al solar traci
remuga amb mandra ardent el parenostre,
    l'armeni docetista,
    el fidel de Teòdot,
l'enigmàtic ofita que adorava
-garses als aiguamolls, *death-fire*, escumes –
la serp, i el maniqueu, la falsa imatge
d'un món i el seu revers, obscurs, estenen;
un tel als ulls – un tel – no els deixa veure
    com s'uneixen, diverses,
    les dues grans pureses
sense oposar-se mai: un cercle eteri
    de pell de teranyina,
la banda de Moebius o l'ampolla
de Klein –cristall o vímet; llots i sedes.

(Fragment)

Xavier Lloveras (1987)

Déu

Corona absent del món

Vacant descomunal
Intercolumni còsmic

Ramon Dachs (1998)

Referències bibliogràfiques

En el cos de l'antologia hem indicat en tots els casos l'autor i, al costat, entre parèntesi, l'any en què fou publicat el poemari del qual hem extret el poema. Si d'un autor coincidien dos poemaris en un mateix any, hem indicat amb la lletra "a" el que apareix primer en la llista de referències bibliogràfiques completes, i "b", el que apareix en segon lloc.

Sempre que els poemes tenien títol, l'hem inclòs. Si no, a efectes de facilitar l'ús de l'índex, hem reproduït en itàlica el primer vers, seguit de punts suspensius. L'únic cas que pot crear confusió és el títol del poema "El que em sabrà ..." de Vicenç Llorca: malgrat els punts suspensius, és el títol original; per això no va en itàlica.

- Castillo, David "Herètiques", dins de: Guerrero, Manuel *Sense contemplacions*, Editorial Empúries, Barcelona 2001
- Castillo, David. *El pont de Mühlberg*, "Els llibres de l'Óssa Menor" 203, Edicions Proa, Barcelona 2000
- Coll, Vicent. *Roda de solituds* (Premi Vicent Andrés Estellés de poesia 1993), Poesia 3i4, València 1994
- Cornudella, Jordi. *Felí encès*, Edicions dels Quaderns Crema, Barcelona 1985
- Dachs, Ramon. - *Interminims de navegació poètica* / realització tècnica: Josep-Àngel Borràs. Barcelona: COBDC, 1996- 1997 - Biblioteca de Vilaweb, 1998- <http://vilaweb.com/AREES/biblioteca/interminims/dachs.htm>
- Duarte i Montserrat, Carles. *El silenci*. Cotlliure 43, La Magrana, Barcelona 2001
- Duarte i Montserrat, Carles. *La llum*, Perspectiva Editorial Cultural, Barcelona 2001
- Llorca, Vicenç. *Atlas d'aigua*, (Premi Vicent Andrés Estellés de poesia 1995), Poesia 3i4, València 1995
- Llorca, Vicenç. *Cel subtil*, Edicions de la Magrana, Barcelona 1999
- Lloveras, Xavier. *Les illes obstinades*, "Els llibres de l'Óssa Menor" 145, Edicions Proa 1987
- Martínex i Marzo, Isidre. *Els Adéus* (Premi Ciutat de Terrassa, Agustí Bartra), "Els llibres de l'Escorpí. Poesia" 192, Edicions 62, Barcelona 2000
- Obiols, Víctor. *Versos i contracants* (Premis Màrius Torres 1996), "Els llibres de l'Escorpí. Poesia", Edicions 62, Barcelona 1997
- Perarnau, Antoni, "En la vetlla de Robert Valls", poema inèdit en llibre, publicat tanmateix en edició electrònica: <http://usuarios.lycos.es/perarnau>
- Pous, Margalida. *Les aus*, "Els llibres de l'escorpí. Poesia", Edicions 62, Barcelona 1988
- Ricardo Trigo, Xulio. *La vida fosca* Premi Maria Mercè Marçal 1999, Biblioteca de la Suda, Pagès Editors Lleida 1999
- Ricardo Trigo, Xulio. *Lectures d'un segle*, Columna Edicions, Barcelona 1993
- Roig, Josep Lluís. *Sal lenta*. "Els llibres de l'Escorpí. Poesia" 144, Edicions 62, Barcelona 1992
- Sanuy, Carles M. *Història circular*. Columna Edicions, Barcelona 1985
- Subirana, Jaume. *Pel viure extrem*, "Els llibres de l'Óssa Menor" 126, Edicions Proa, Barcelona 1985

- Subirana, Jaume. *El rastre de l'animals més lliure*, “Els llibres de l'Óssa Menor” 170, Edicions Proa, Barcelona 1994
- Torner, Carles. *Viure després*, “Els llibres de l'Óssa Menor” 185, Edicions Proa, Barcelona 1998
- Vallbona, Rafael. *Al Raval* (Premi de Poesia Catalana <<Cadaqués a Rosa Leveroni>>, 1999), Viena Serveis Editorials, 2000
- Vidal, Andreu. *Ad vivum*. Edicions 62 – Empúries, Barcelona 1999
- Vidal, Andreu. *L'animal que no existeix* (Premi Carles Riba 1992), “Els llibres de l'Óssa Menor” 164, Editorial Proa, Barcelona 1993
- Vidal, Andreu. *Necròpsia*, Edicions del Mall, Barcelona 1984